

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Шифр та назва спеціальності	073 Менеджмент
Назва освітньо-професійної програми	Менеджмент
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій
Кафедра	Менеджменту та маркетингу
Статус навчальної дисципліни	ОК-13 ОПП «Менеджмент»
Форма навчання	Денна

Викладач

Станіславик Олена В'ячеславівна
elenastanislavyk@ukr.net

Професор кафедри менеджменту та маркетингу, доктор наук економічних наук, професор

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	<p>Дисципліна «Менеджмент» має міждисциплінарний характер. Вона інтегрує, відповідно до свого предмету, знання з таких дисциплін: Економічна теорія, Соціологія, Інформаційні та комунікаційні технології, Тренінг курс з організації командної роботи. Навчання спрямовано на теоретичну підготовку здобувачів вищої освіти з питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сутності основних понять і категорій менеджменту та управління; – принципів та функцій менеджменту; – системи методів менеджменту; – змісту процесів та технології управління;
------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> – основ планування, здійснення мотивування та контролювання; – організації взаємодії та повноважень; – прийняття рішень у менеджменті; – інформаційного забезпечення процесу управління; – керівництва та лідерства, стилів управління; – етики та відповідальності у менеджменті; – ефективності управління.
Мета дисципліни	– формування у майбутніх менеджерів сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.</p> <p>СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.</p>
Результати навчання	<p>ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p> <p>ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.</p> <p>ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.</p> <p>ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.</p> <p>ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.</p> <p>ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.</p>
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 5 кредитів ЄКТС (150 годин). Для денної форми навчання: лекції – 36 годин, практичні заняття – 18 годин, самостійна робота – 96 годин.
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 3-му семестрі (1–18 тижні)

Програма дисципліни

Тема 1.	<p>Сутність, роль та методологічні основи менеджменту</p> <p>Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Сутність категорій "управління" та "менеджмент". Понятійний апарат менеджменту. Управлінські відносини як предмет менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління.</p> <p>Менеджери та підприємці – ключові фігури ринкової економіки. Спільне та відмінне між менеджером та підприємцем. Рівні управління, групи менеджерів.</p> <p>Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, нововведення, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність. Існуючі парадигми менеджменту. Методи досліджень в менеджменті.</p>
Тема 2.	<p>Історія розвитку менеджменту</p> <p>Передумови виникнення науки управління. Історія розвитку управлінської думки у світі та в Україні. Класичні теорії менеджменту: школа наукового управління; класична (адміністративна) школа управління; школа людських відносин; школа поведінкових наук; кількісна школа.</p> <p>Типи моделей організації менеджменту. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід, системний підхід, ситуаційний підхід.</p> <p>Вклад у розвиток управлінської думки зарубіжних та вітчизняних вчених. Розвиток управлінської думки в Україні.</p>
Тема 3.	<p>Закони, закономірності та принципи менеджменту</p> <p>Закони та закономірності менеджменту: закон інтеграції управління; закон оптимального поєднання централізації та децентралізації; закон демократизації управління; закон економії часу; закони організації, що проявляються у структурах, закони організації, що проявляються у системах.</p> <p>Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту. Класичні принципи менеджменту. Характеристика загальних принципів менеджменту. Характеристика сучасних принципів менеджменту.</p>
Тема 4.	<p>Організації як об'єкти управління</p> <p>Поняття організації. Загальні ознаки організації. Внутрішнє середовище організації, взаємозв'язок внутрішніх змінних. Різновиди організацій: органістичні та механістичні, прості та складні, формальні та неформальні.</p> <p>Загальні риси організацій: ресурсний, вертикальний та горизонтальний поділ праці, залежність від зовнішнього оточення, об'єктивність управління, структуризація. Організація як відкрита динамічна система: керуюча та керована підсистеми. Модель організації як відкритої системи: параметри «входу», процес перетворення, параметри «виходу».</p> <p>Зовнішнє середовище організації: фактори прямої та непрямої дії. Загальні характеристики зовнішнього середовища: об'єктивність, взаємозв'язок факторів, складність, динамічність, невизначеність. Оцінка факторів зовнішнього середовища організації. Еволюція організації. Концепції життєвого циклу організації. Культура організації. Типи організацій в Україні.</p>
Тема 5.	<p>Функції та технології менеджменту</p> <p>Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Загальні (основні), конкретні (спеціальні), функції менеджменту. Динамічний взаємозв'язок конкретних і загальних функцій.</p>

	<p>Механізм реалізації конкретних функцій менеджменту на засадах використання загальних. Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту. Управлінський цикл.</p> <p>Управлінські процедури: визначення цілей, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір варіанта дій, реалізація рішення, зворотній зв'язок. Особливості процесу управління: безперервність, нерівномірність, циклічність, послідовність, мінливість, стійкість.</p>
Тема 6.	<p>Планування як загальна функція менеджменту</p> <p>Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок.</p> <p>Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. Стратегічне планування. Базові стратегії. Особливості тактичного і оперативного планування. Тактика, політика, процедури, правила.</p> <p>Загальна характеристика бізнес -планування. Поняття місії в управлінні та класифікація цілей організації. Поняття цілей та їх класифікація. Концепція управління за цілями.</p>
Тема 7.	<p>Організування як загальна функція менеджменту</p> <p>Сутність функції організування та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень: лінійні, функціональні. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Скалярний процес. Сутність організаційної структури управління та їх роль у досягненні мети. Елементи структури.</p> <p>Види організаційних структур управління. Лінійні та функціональні організаційні структури управління. Комбіновані організаційні структури управління. Принципи побудови організаційних структур управління. Фактори, які впливають на формування організаційної структури. Проектування організаційних структур управління. Формування структурних елементів.</p>
Тема 8.	<p>Мотивування як загальна функція менеджменту</p> <p>Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника. Поняття мотивування. Принципи врахування інтересів у мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і заохочень працівника у процесі мотивації.</p> <p>Теорії й моделі процесів мотивування: змістовний і процесуальний підходи. Співставлення теорій мотивування. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми. Проблеми формування ефективного мотиваційного механізму на підприємстві.</p>
Тема 9.	<p>Контролювання як загальна функція менеджменту</p> <p>Поняття контролювання та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролювання. Види управлінського контролю. Сутність і етапи процесу контролювання: формування стандартів вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка та регулювання. Система контролю та умови її ефективного функціонування. Процес контролювання поведінки працівників.</p>
Тема 10.	<p>Регулювання як загальна функція менеджменту</p> <p>Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.</p>
Тема 11.	<p>Інформація і комунікації в менеджменті</p> <p>Інформація, її види та роль у менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги, які пред'являються до</p>

	інформації. Поняття й характеристика комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотній зв'язок у процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки. Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. Організація комунікаційного процесу. Комунікаційні переваження. Методи комунікаційного процесу.
Тема 12.	Управлінські рішення Сутність управлінських рішень. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень. Вимоги до прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень. Підходи до прийняття рішень. Різновиди технологій прийняття рішень. Якість управлінських рішень. Методологія прийняття управлінських рішень.
Тема 13.	Методи менеджменту Сутність та класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту.
Тема 14.	Керівництво та лідерство Поняття та загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Типологія лідерів. Поняття стилю керівництва. Характеристика та класифікація стилів керівництва. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Критерії оцінки стилю менеджера. Особливості національних систем керівництва. Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.
Тема 15.	Організаційна ефективність системи менеджменту Сутність категорії «ефективність». Сутність результативності та ефективності менеджменту. Економічна, організаційна та соціальна ефективність управління. Показники економічної, організаційної та соціальної ефективності управління, їх склад і методи визначення. Комплексний підхід до удосконалення управління організаціями.

Список рекомендованих джерел

1. Кузьмін О.Є. Менеджмент : навч. посібник. / О.Є. Кузьмін, Н.Т. Мала, О.Г. Мельник, О.Р. Саніна. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. 240 с.
2. Кундицький О.О. Менеджмент: навч. посіб. Львів : ЛНУ ім І. Франка, 2021. 316 с
3. Менеджмент: навч. посіб. / І.І. Соколи, О.В. Станіславик та ін.; заг. ред. С.В. Філіппової, М.А. Юдіна. Одеса: Бондаренко М.О., 2019. 652 с.
4. Менеджмент: навч. посіб. / М.А. Заєць, О.М. Коваленко, О.В. Станіславик та ін.; за ред. М.А. Зайця, О.М. Коваленка. Херсон: Грінь Д.С., 2012. 400 с.
5. Менеджмент: графічна і таблична візуалізація: навч. посіб. / О.Є. Кузьмін та ін. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 196 с.
6. Менеджмент: теорія і практика: навч. посіб. / А.А. Мазаракі та ін. Київ: Атіка, 2013. 564 с.

Інформація про консультації

Що понеділка у вересні-грудні 2023 року з 11⁰⁰ до 12⁰⁰ год., дистанційно – проф. Станіславик О.В.

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання практичних завдань та контрольних робіт) – до 60 балів, за результати екзамену – до 40 балів.
82-89	B	Добре			
74-81	C				
64-73	D				
60-63	E	Задовільно			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Політика опанування дисципліни

Відвідування: Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен) є обов'язковою. При проведенні занять в онлайн-режимі, присутність здобувача враховується у разі відкритого вікна.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Підготовка усіх завдань, письмових робіт і та ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності.

Умови зарахування пропущених занять: Пропущені лекційні або практичні заняття необхідно відпрацювати і захистити у встановленому

порядку. За кожну пропущену лекцію здобувач вищої освіти має скласти презентацію в програмному забезпеченні Microsoft PowerPoint, пропущене практичне заняття можна відпрацювати самостійно за темою заняття. Захист пропущених занять відбувається відповідно до графіку консультацій викладача.

Інші умови: Навчально-методичні матеріали дисципліни розміщені на платформі Google Classroom